

OLA în grupa mare

Curs de educație preșcolară (5 – 6 ani)

Resurse didactice pentru profesori

Sugestii de psihologie preșcolară

art

Klett

Cuprins

Planificare tematică anuală	5
Sugestii de activități desfășurate cu preșcolarii	
• Săptămâna 9	6
Fișa nr. 41	8
Fișa nr. 42	11
Fișa nr. 43	13
Fișa nr. 44	16
Fișa nr. 45	18
<i>Activități facultative:</i>	
Ziua Internațională a Toleranței	20
• Săptămâna 10	22
Fișa nr. 46	24
Fișa nr. 47	26
Fișa nr. 48	28
Fișa nr. 49	30
Fișa nr. 50	32
• Săptămâna 11	34
Fișa nr. 51	36
Fișa nr. 52	38
Fișa nr. 53	40
Fișa nr. 54	43
Fișa nr. 55	46
• Săptămâna 12	48
Fișa nr. 56	50
Fișa nr. 57	52
Fișa nr. 58	55
Fișa nr. 59	57
Fișa nr. 60	59
<i>Activități facultative:</i>	
Ziua Internațională a Voluntarilor	61
• Săptămâna 13	62
Fișa nr. 61	64
Fișa nr. 62	67
Fișa nr. 63	69
Fișa nr. 64	71
Fișa nr. 65	73
• Săptămâna 14	76
Fișa nr. 66	78
Fișa nr. 67	80
Fișa nr. 68	82
Fișa nr. 69	84
Fișa nr. 70	86
• Săptămâna 15	88
Fișa nr. 71	90
Fișa nr. 72	92
Fișa nr. 73	94
Fișa nr. 74	96
Fișa nr. 75	98
<i>Activități facultative:</i>	
Ziua Internațională a Zmeielor	100
• Săptămâna 16	102
Fișa nr. 76	104
Fișa nr. 77	107
Fișa nr. 78	109
Fișa nr. 79	111
Fișa nr. 80	114
• Săptămâna 17	116
Fișa nr. 81	118
Fișa nr. 82	120
Fișa nr. 83	122
Fișa nr. 84	124
Fișa nr. 85	126
Fișă pentru aprecierea progresului individual al copilului, înainte de înscrierea în clasa pregătitoare	128

Tema proiectului:

Locuri unde sunt fericit

Tema anuală de studiu:

Cu ce și cum exprimăm ceea ce simțim?

Tema săptămânală:

Locuința mea

Resurse:

Ola în grupa mare. Semestrul 1. Volumul 2; jocuri de masă, jocuri de construcții, acuarele, pensule, foi de desen, creioane, carte ilustrată Locuința mea, hârtie glasă, lipici, fotografii cu membrii familiei, imagini cu case din diferite zone ale lumii (blocuri, case, igluuri, pagode, corturi etc.), jocuri de masă etc.

Ziua	Activități de învățare ¹
Luni	► Primirea copiilor (deprinderi specifice) ► Joc liber/Activitate individuală de explorare a unui subiect² ► Micul dejun (deprinderi specifice) ► Întâlnirea de dimineață (salutul, prezența, calendarul naturii): <i>Bună dimineața! Iată unde locuiesc!</i> ► JOCURI ȘI ACTIVITĂȚI LIBER-ALESE ► Bibliotecă: • Albumul literelor: litera T – Fișa 41, ex. 1 și 2 • Linii verticale și orizontale (exercițiu grafic) – Fișa 41, ex. 3 ► Construcții: Casa în care locuiesc ► Artă: Tablou de familie (desen) ► ACTIVITĂȚI TEMATICE/PE DOMENII EXPERIENȚIALE ► DȘ/Cunoașterea mediului: Casa mea (observare) ► DOS/Activitate practică: Funda decorativă (înnodare) • Sugestie de activitate integrată: Locuința mea (DȘ + DOS) ► Joc distractiv: Memo cu membrii familiei ► Jocuri de mișcare: Aruncă, bate, prinde!; Mergi, aleargă, sari cum spun! ► Masa de prânz (deprinderi specifice)
Marți	► Primirea copiilor (deprinderi specifice) ► Joc liber/Activitate individuală de explorare a unui subiect ► Micul dejun (deprinderi specifice) ► Întâlnirea de dimineață (salutul, prezența, calendarul naturii): <i>Când mă gândesc la casa mea, mă gândesc la...</i> (enumerarea încăperilor și a obiectelor specifice) ► JOCURI ȘI ACTIVITĂȚI LIBER-ALESE ► Știință: • Numărăm, exersăm (numărul și cifra 4) – Fișa 42, ex. 1 și 2 • Colorează tot atâtea! (numără, colorează, desenează) – Fișa 42, ex. 3 ► Nisip și apă: Litera T ► Artă: Casa mea (machetă) ► ACTIVITĂȚI TEMATICE/PE DOMENII EXPERIENȚIALE ► DLC/Educarea limbajului: O zi în familia mea (lectură după imagini) ► DEC/Educație artistico-plastică: Camera mea (desen) • Sugestie de activitate integrată: Invitație la mine acasă (DLC + DEC) ► Joc senzorial: Spune ce ai pipăit! ► Joc distractiv: Orchestra de acasă ► Masa de prânz (deprinderi specifice)

Miercuri	► Primirea copiilor (deprinderi specifice) ► Joc liber/Activitate individuală de explorare a unui subiect ► Micul dejun (deprinderi specifice) ► Întâlnirea de dimineață (salutul, prezența, calendarul naturii): <i>Îmi îngrijesc camera</i> ► JOCURI ȘI ACTIVITĂȚI LIBER-ALESE ► Nisip și apă: <i>Planul casei</i> (desen pe nisip) ► Joc de rol: <i>Micii arhitecți/constructori/designeri</i> ► Artă: <i>Decorăm locuința</i> (aplicație) – Fișa 43, ex. 1 și 2 ► ACTIVITĂȚI TEMATICE/PE DOMENII EXPERIENȚIALE ► DȘ/Activitate matematică: <i>Serieri după formă și culoare</i> (exercițiu cu material individual) – Fișa 43, ex. 3 ► DLC/Educarea limbajului: <i>Cotoi cu pălărioii</i> de Dr. Seuss (lectura educatoarei) ► Joc de mișcare: <i>Constructorii de case</i> ► Joc distractiv: <i>Atinge clopoțelul</i> ► Masa de prânz (deprinderi specifice)
Joi	► Primirea copiilor (deprinderi specifice) ► Joc liber/Activitate individuală de explorare a unui subiect ► Micul dejun (deprinderi specifice) ► Întâlnirea de dimineață (salutul, prezența, calendarul naturii): <i>Ce înseamnă pentru mine acasă?</i> ► JOCURI ȘI ACTIVITĂȚI LIBER-ALESE ► Bibliotecă: • <i>Merg cu liftul</i> (asociere de imagini) – Fișa 44, ex. 1 • <i>Obiecte identice</i> – Fișa 44, ex. 2 ► Joc de rol: <i>Liftierii</i> ► Știință: <i>Cum se construiește o casă?</i> ► ACTIVITĂȚI TEMATICE/PE DOMENII EXPERIENȚIALE ► DȘ/Activitate matematică: <i>Așază unde îți spun</i> (joc didactic – numeralul ordinal) ► DPM/Educație fizică: <i>Săritura în înălțime de pe loc, pe ambele picioare</i> (joc de mișcare) ► Joc distractiv: <i>Cine a cântat?</i> ► Joc-dramatizare: <i>Cei trei purceluși</i> ► Masa de prânz (deprinderi specifice)
Vineri	► Primirea copiilor (deprinderi specifice) ► Joc liber/Activitate individuală de explorare a unui subiect ► Micul dejun (deprinderi specifice) ► Întâlnirea de dimineață (salutul, prezența, calendarul naturii): <i>Și eu, și tu avem o casă</i> ► JOCURI ȘI ACTIVITĂȚI LIBER-ALESE ► Bibliotecă: <i>Dicționarul meu</i> ► Știință: <i>Unde locuiesc</i> – Fișa 45, ex. 1 ► Artă: <i>Plantele din jurul locuinței</i> ► ACTIVITĂȚI TEMATICE/PE DOMENII EXPERIENȚIALE ► DOS/Educație pentru societate: <i>Case de pe întreg pământul</i> (convorbire) – Fișa 45, ex. 2 ► DEC/Educație muzicală: <i>Toți copiii pământului</i> (cântec), <i>Tare – încet</i> (joc muzical) • Sugestie de activitate integrată: <i>O casă pentru fiecare</i> (DȘ + DPM) ► Joc distractiv: <i>Suflă pana</i> ► Joc de mișcare: <i>Fiecare copil la casa lui</i> ► Masa de prânz (deprinderi specifice)

¹ Organizarea activităților de învățare pe parcursul unei săptămâni este orientativă. La propunerile prezentate se vor adăuga rutine și tranziții care vizează pregătirea copiilor pentru tipurile de activități menționate în *Curriculum*, în funcție de *Programul zilnic* din cadrul *Regulamentului de ordine interioară*. Activitățile recuperatorii și ameliorative pot fi planificate în funcție de disponibilitatea copiilor.

² Conform ultimelor sugestii metodologice privind aplicarea curriculumului pentru învățământ preșcolar.

Tema proiectului:

Locuri unde sunt fericit

Tema anuală de studiu: Cu ce și cum exprimăm ceea ce simțim?

Tema săptămânală: Locuința mea

Activități de învățare

RUTINE, TRANZIȚII/ ACTIVITĂȚI DE DEZVOLTARE PERSONALĂ

- **Primirea copiilor** (deprinderi specifice)
- **Joc liber/Activitate individuală de explorare a unui subiect**
- **Micul dejun** (deprinderi specifice)
- **Întâlnirea de dimineață** (salutul, prezența, calendarul naturii): *Bună dimineața! Iată unde locuiesc!*

JOCURI ȘI ACTIVITĂȚI LIBER-ALESE

- **Bibliotecă:** • *Albumul literelor: litera T* – Fișa 41, ex. 1 și 2;
• *Linii verticale și orizontale* (exercițiu grafic) – Fișa 41, ex. 3
- **Construcții:** *Casa în care locuiesc*
- **Artă:** *Tablou de familie* (desen)
- **Joc distractiv:** *Memo cu membrii familiei*
- **Jocuri de mișcare:** *Aruncă, bate, prinde!; Mergi, aleargă, sari cum spun!*

ACTIVITĂȚI TEMATICE/PE DOMENII EXPERIENȚIALE

- **DȘ/Cunoașterea mediului:** *Casa mea* (observare)
- **DOS/Activitate practică:** *Funda decorativă* (înnodare)
- **Sugestie de activitate integrată:** *Locuința mea* (DȘ + DOS)

Realizări așteptate din partea copilului

- Recunoaște și identifică după formă litera *T* și o denumește.
- Leagă sunetul de litera de corespondență, cu ajutor acordat sau din proprie inițiativă.
- Trasează peste modelul punctat al literei de tipar.
- Pronunță corect sunetul *t*.
- Construiește case prin suprapunerea și alăturarea pieselor.
- Denumeste cuvinte care încep cu sunetul *t*.
- Desenează membrii familiei, utilizând creioanele colorate și carioca.
- Discută cu colegii și cu educatoarea despre ce înseamnă o familie, unde locuiește fiecare, cum arată casa în care locuiește etc.
- Execută lucrările practice pe tema propusă, înnodând după deget (simplu și dublu, cu fundă).

Sugestii pentru desfășurarea activităților

Întâlnirea de dimineață: *Bună dimineața! Iată unde locuiesc!*

- Așezați copiii în semicerc și propuneți-le o discuție împreună cu girafa Ola (marioneta) despre domiciliu și casa în care locuiesc.

Bibliotecă: *Albumul literelor: litera T*

- Planșa literei *T* trebuie fixată pe un panou în fața copiilor. Cereți-le să analizeze aspectul literei *T* de tipar, apoi definiți împreună cum arată. Încurajați copiii să traseze litera cu degetul în aer și pe covor.

Joc distractiv: Memo cu membrii familiei

- ▶ Copiii vor fi așezați pe covor, în semicerc. În fața lor, educatoarea așază într-un careu 4 x 3, cu fața în jos, pe covor, 8 perechi identice de imagini ilustrând membrii familiei (mama, tata, bunicul, bunica, fetița, băiatul). Educatoarea va ridica o imagine (de exemplu, mama), invitând apoi un copil să descopere perechea. Jocul se termină când toate perechile au fost descoperite.

Jocuri de mișcare:

- *Aruncă, bate, prinde!*
- ▶ Cereți-le copiilor să formeze un cerc. Dați fiecărui copil câte o minge. La semnalul „Start”, fiecare copil va arunca deasupra capului mingea, va bate din palme și o va prinde cu ambele mâini.
- *Mergi, aleargă, sari cum spun!*
- ▶ Prindeți pe o sfoară, cu clești, fotografiile membrilor familiei aduse în prealabil de copii. Așezați copiii în linie, unul lângă altul, la distanță de 2 – 3 m de fotografii. La semnalul „Aleargă/mergi, sari pe ambele picioare, înoată etc. la mama/tata, bunica, bunicul etc.”, preșcolarii vor parcurge traseul utilizând deprinderea precizată.

Psihologul sugerează

Agresiunea reprezintă un subiect controversat în lumea contemporană. Se poate spune că este un tabu cultural. De obicei, copiilor li se spune că agresiunea este ceva rău și inacceptabil. Un copil aude frecvent „Nu este permis să te comporți așa.”. Cu toate acestea, trebuie să fim conștienți de faptul că agresivitatea este o forță primordială, iar a-i anula această forță unui om nu este sănătos pentru el. Nu putem, așadar, să ne facem un scop din asta. Prin urmare, problema legată de comportamentul agresiv trebuie abordată cu precauție.

De asemenea, este bine de știut că preșcolarii de 4 – 6 ani nu își pot exprima furia într-un mod constructiv, întrucât această capacitate le depășește puterea. Trebuie să le oferim copiilor spațiu pentru a se elibera de tensiune, precum și instrumentele adecvate pe care să le poată folosi în acest scop.

În primul rând, este important să înțelegem de unde provine agresivitatea la copii. Nu este doar rezultatul unei educații defectuoase sau al unui comportament deficitar, ci este și un semnal important despre faptul că se întâmplă ceva rău în viața copilului și că unele nevoi nu îi sunt satisfăcute. Una dintre principalele cauze ale agresivității la copii este sentimentul că ei nu sunt considerați persoane valoroase de către cei dragi sau de către oamenii importanți din viața lor. Multe teorii psihologice susțin că este suficient ca o singură persoană din mediul copilului să îi înțeleagă necesitățile.

Un comportament agresiv trebuie să îi indice adultului faptul că ceva rău se întâmplă în viața copilului. Făcând o paranteză, menționăm că, uneori, cei mici iau asupra lor „vina” pentru relațiile deficitare din familie (de exemplu, divorțul părinților), dar și pentru alte probleme legate de mediul lor apropiat. Ei se simt lipsiți de putere în aceste situații și, prin urmare, devin frustrați. Cel mai frecvent, copiii reacționează în două moduri: fie se retrag în sine, se supun, se lasă controlați cu ușurință (în special fetițele), fie manifestă agresivitate sau îi jignesc pe cei din jur. Pentru educatori, agresivitatea copilului ar trebui să constituie un indicator că sunt necesare următoarele măsuri:

- ▶ să demareze discuții cu părinții pentru a le explica acestora că este necesar să-i acorde atenție copilului, să depună efort în vederea înțelegerii nevoilor lui și să asculte ceea ce are el de spus;
- ▶ să elimine comportamentul agresiv al adulților care reprezintă un model pentru copil;
- ▶ să îi ofere copilului instrumente și modalități alternative de rezolvare a problemelor;
- ▶ să trateze copilul ca pe o victimă și nu ca pe o parte vinovată pentru acest tip de comportament;

Tema proiectului:

Locuri unde sunt fericit

Tema anuală de studiu: Cu ce și cum exprimăm ceea ce simțim?

Tema săptămânală: Locuința mea

Activități de învățare

RUTINE, TRANZIȚII/ ACTIVITĂȚI DE DEZVOLTARE PERSONALĂ

- **Primirea copiilor**
(deprinderi specifice)
- **Joc liber/Activitate individuală de explorare a unui subiect**
- **Micul dejun**
(deprinderi specifice)
- **Întâlnirea de dimineață: Când mă gândesc la casa mea, mă gândesc la...** (enumerarea încăperilor și a obiectelor specifice)

JOCURI ȘI ACTIVITĂȚI LIBER-ALESE

- **Știință: Numărăm, exersăm**
(numărul și cifra 4) – Fișa 42, ex. 1 și 2
 - *Colorează tot atâtea!*
(numără, colorează, desenează) – Fișa 42, ex. 3
- **Nisip și apă: Litera T**
- **Artă: Casa mea** (machetă)
- **Joc senzorial: Spune ce ai pipăit!**
- **Joc distractiv: Orchestra de acasă**

ACTIVITĂȚI TEMATICE/PE DOMENII EXPERIENȚIALE

- **DLC/Educarea limbajului:**
O zi în familia mea
(lectură după imagini)
- **DEC/Educație artistico-plastică:**
Camera mea (desen)
 - **Sugestie de activitate integrată: Invitație la mine acasă** (DLC + DEC)

Realizări așteptate din partea copilului

- Enumeră camerele locuinței, denumind obiectele specifice acestora.
- Numără în limitele 1 – 4, asociind cifra corespunzătoare numărului de obiecte.
- Colorează/desenează atâtea obiecte câte indică cifra.
- Desenează cu bețișorul sau cu degetul, pe nisip, litera T.
- Execută lucrări practice din materiale diferite, combinându-le între ele.
- Reprezintă prin desen obiecte din camera personală.
- Recunoaște, prin pipăire, obiecte de uz casnic.
- Formulează propoziții simple și dezvoltate, cu ajutorul imaginilor, despre subiectul precizat.

Sugestii pentru desfășurarea activităților

Artă: Casa mea (machetă)

- Pregătiți cutii de carton (dimensiunea acestora depinde de materialele disponibile și de spațiul din sala de grupă) și cartonașe cu numerele caselor, foarfece. Explicați-le copiilor sarcina, folosind un model (este recomandat să se realizeze și o construcție de 4 etaje, utilă pentru activitatea de joi). Discutați despre proiectul fiecărui copil, concentrându-vă asupra tuturor elementelor. Întrebați-i pe copii prin ce vor fi casele lor diferite de ale celorlalți. Datorită faptului că sarcina este consumatoare de timp, împărțiți copiii în echipe de 3 – 4 persoane. Fiecare grup proiectează și construiește o casă, care va deveni parte a unui cartier. După ce au terminat de realizat sarcina, încurajați copiii din fiecare echipă să-și curețe locul de muncă. Apoi numerotați fiecare casă și plasați-o în „cartier“.

Știință: Numărăm, exersăm (numărul și cifra 4)

- După ce le explicați copiilor raportul dintre număr și cantitate, afișați pe tablă planșa cu cifra 4, fața **a** (din setul de materiale didactice pentru profesori). Cereți-le copiilor să observe cifra de pe planșă și pe cea din fișa 42, ex. 1. Întoarceți planșa pe fața **b** și arătați-le cum se trasează cifra, urmărind cu degetul linia punctată, în direcția indicată de săgeată. Cereți-le apoi să urmărească și ei cu degetul linia punctată de la ex. 2, în direcția indicată de săgeată. Acordați atenție mișcării mâinii. Copiii nu trebuie să-și întrerupă mișcarea degetului de-a lungul liniei model. Încurajați-i pe copii să încerce să scrie numărul 4 în aer, pe covor, pe spatele unui coleg.
- Propuneți-le copiilor să se așeze în cerc, apoi invitați-i să învețe versurile de la exercițiul 1. Sarcina copiilor este de a face următoarele gesturi: *Numărul 4 eu sunt*, (arată cu mâna spre sine)/*bunele maniere nu uit!* (o plecăciune). Încurajați-i pe copii ca, după ce au spus rima, să facă 4 pași spre dreapta. Repetați versurile de mai multe ori, până când copiii vor reveni la locul inițial. La final, copiii completează fișa 42.

Joc senzorial: Spune ce ai pipăit!

- Educatoarea va introduce într-un săculeț mai multe obiecte de uz casnic: oală, ibric, capac, lingură de lemn, linguriță de inox, pahar de plastic, perie de covor etc. Fiecare copil va pipăi obiectul ales și îl va denumi.

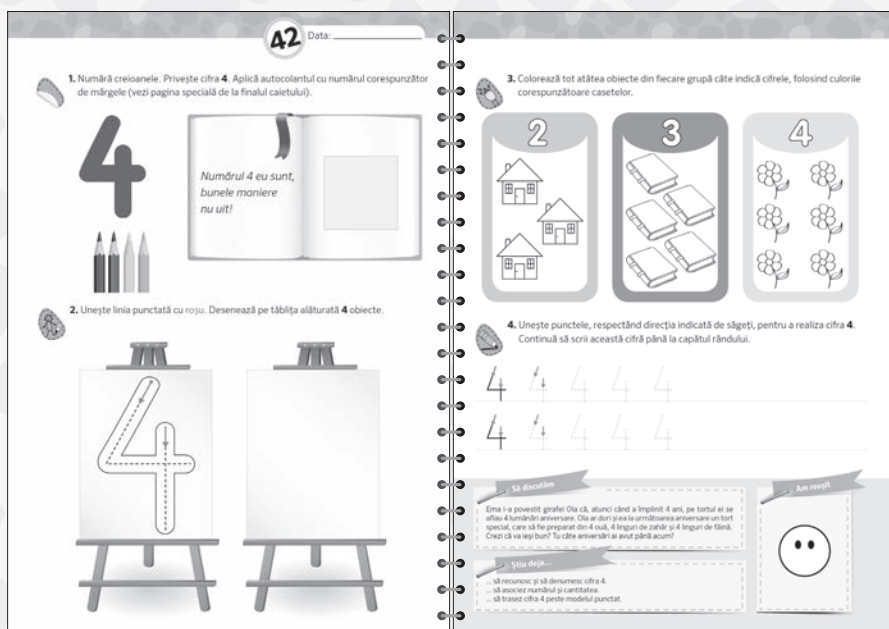
Joc distractiv: Orchestra de acasă

- Obiectele descoperite la jocul anterior vor deveni instrumente muzicale. Educatoarea va fi dirijorul, care va indica cine și când cântă.

Psihologul sugerează

La vârsta de 6 ani, copiii nu dispun încă de instrumentele necesare pentru a face față sentimentului de furie. Educatorul trebuie să știe că, în majoritatea cazurilor, copiii nu doresc contact verbal în timpul accesului de furie. Totuși, oferirea de către educator a unor explicații scurte îl poate ajuta uneori pe copil să înțeleagă ceea ce simte (de exemplu, să descrie cât mai clar cauza accesului de furie și cu un număr cât mai redus de cuvinte: „Plângi pentru că nu ți-a ieșit desenul.”) Trebuie pus în aplicare principiul *minimum de cuvinte, maximum de conținut*. Nu sunt necesare comentarii extinse.

În cazul în care copilul acceptă să fie abordat acest subiect și se simte ascultat, este posibil să poată gestiona mai bine furia. Dacă, totuși, nu dorește să interacționeze verbal, atunci adultul trebuie să se retragă. Dacă nu știm de ce s-a înfuriat copilul, trebuie neapărat să îl întrebăm.

Tema proiectului:

Locuri unde sunt fericit

Tema anuală de studiu: Cu ce și cum exprimăm ceea ce simțim?

Tema săptămânală: Locuința mea

Activități de învățare

RUTINE, TRANZIȚII/ ACTIVITĂȚI DE DEZVOLTARE PERSONALĂ

- Primirea copiilor (deprinderi specifice)
- Joc liber/Activitate individuală de explorare a unui subiect
- Micul dejun (deprinderi specifice)
- Întâlnirea de dimineață (salutul, prezența, calendarul naturii): *Îmi îngrijesc camera*

JOCURI ȘI ACTIVITĂȚI LIBER-ALESE

- Nisip și apă: *Planul casei* (desen pe nisip)
- Joc de rol: *Micii arhitecți/constructori*
- Artă: *Decorăm locuința* (aplicație) – Fișa 43, ex. 1 și 2
- Joc de mișcare: *Constructorii de case*
- Joc distractiv: *Atinge clopoțelul*

ACTIVITĂȚI TEMATICE/PE DOMENII EXPERIENȚIALE

- DȘ/Activitate matematică: *Serii după formă și culoare* (exercițiu cu material individual) – Fișa 43, ex. 3
- DLC/Educarea limbajului: *Cotoi cu pălărio* de Dr. Seuss (lectura educatoarei)

Realizări așteptate din partea copilului

- Denumeste profesiile și meseriile celor care participă la realizarea unei locuințe.
- Recunoaște obiectele/instrumentele/uneltele arhitecților, constructorilor.
- Desenează/construiește case prin suprapunere.
- Seriază obiectele/jetoanele după criteriile formă și culoare.
- Identifică personajele textului *Cotoi cu pălărio* de Dr. Seuss.
- Discută despre evenimentele prezentate de text.
- Respectă sarcinile jocului de mișcare.

Sugestii pentru desfășurarea activităților

Joc de mișcare: Constructorii de case

- Preșcolarii vor fi împărțiți în două echipe.
- Fiecare copil de la fiecare echipă va parcurge un traseu (mers în echilibru pe o distanță de 1 m, alergare cu ocolire de obstacole) și va așeza câte o cărămidă (cutie sau o piesă de la un joc de construcții), până la finalizarea casei conform modelului prezentat.
- Câștigă echipa care reușește prima să termine de construit casa.

Joc distractiv: Atinge clopoțelul

- Așezați un clopoțel legat cu o sfoară deasupra ușii de la intrare. Cereți copiilor să sară în înălțime pe ambele picioare, pentru a atinge clopoțelul. Mutați din ce în ce mai sus clopoțelul, pentru a crește buna dispoziție.

Educarea limbajului: *Cotoi cu pălărio* de Dr. Seuss (traducere din limba engleză de Florin Bican) – recomandare **Editura Arthur și Vlad și Cartea cu Genius**

- E o zi fără soare. Plouă, plouă fără oprire și e mult prea frig ca să te joci, așa că Sally și frațele ei stau cuminți în casă. Asta până când își face apariția un Cotoi cu pălărio, care știe o mulțime de jocuri și nu ține seama de vreo regulă. Așa că în scurt timp casa e cu susul în jos și nimeni nu se mai poate plânge de plictiseală.

Psihologul sugerează

În fiecare grupă de preșcolari există copii cu temperamente diferite, unii dintre ei fiind mai îndrăzneți, alții mai timizi.

Un copil timid se poate pierde ușor într-un grup mare de copii, devenind adesea „transparent”, neobservat, deoarece, de regulă, nu cauzează probleme în clasă, este liniștit, nu ia cuvântul, nu vorbește despre nevoile sale și nu intră în conflict cu nimeni. Este o provocare pentru educator să îl observe și să îi acorde atenție.

Adesea, din partea părinților există speranța că, mergând la grădiniță, cel mic va deveni mai îndrăzneț, influențat fiind de ceilalți colegi. Așteptările părinților sunt, deopotrivă, îndreptate spre educatori. Totuși, dacă educatorul sugerează că problema de încredere în forțele proprii pe care o are copilul și-ar avea sursa în faptul că părinții nu îl acceptă pe deplin sau în faptul că el nu se ridică la înălțimea așteptărilor acestora, este posibil ca părinții să își exprime nemulțumirea.

Deseori, părinții întreabă direct: „Facem noi ceva greșit?”, simțind frustrarea sau sentimentul de vină, neînțelegând de ce copilul lor este așa. Este imposibil să răspundem la această întrebare fără a face o analiză detaliată. Totuși, primul lucru care ar trebui sugerat de către educator este acceptarea totală și absolută a copilului așa cum este el și renunțarea la pretenții, la comparații cu alți copii și la exemple de comportamente ale altor copii („Uite, Sofia a spus atât de frumos poezia și nu i-a fost rușine!”).

Apropiatii trebuie să conștientizeze că acest comportament nu-l ajută pe copil, ci, dimpotrivă, reprezintă o dovadă pentru cel mic că ceva este în neregulă cu el.

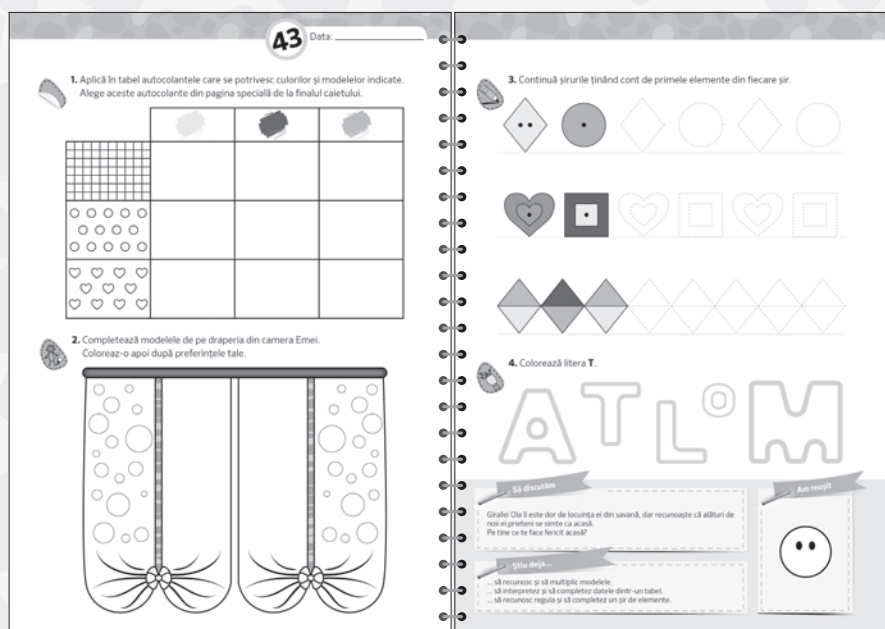
Ca remediu pentru problemele ce țin de încrederea copilului în sine sunt recomandate adesea laudele. Această soluție pare să îl facă să se simtă mai încrezător. Se întâmplă, prin urmare, ca laudele să fie folosite în exces – ca reacție la tot ceea ce face copilul; adulții arată admirație ori de câte ori acesta întreprinde ceva. Totuși, drumul acesta nu duce nicăieri. Copilul are nevoie de un răspuns concret, adecvat acțiunilor sale. Doar atunci simte că adultul îl tratează cu seriozitate. În acest fel, copilul își formează un sentiment de competență care corespunde realității, adică știe ce poate face și ce anume trebuie să mai exerseze.

Uneori se întâmplă ca un copil timid să fie considerat incapabil să facă ceva singur și să fie pus sub un scut protector. Un astfel de rol poate fi convenabil pentru copil, deoarece nu-l obligă să facă față unor noi provocări, nu simte disconfort, nu este încurajat să părăsească zona de confort. Totuși, dacă se simte tratat la fel cum sunt tratați și ceilalți copii, devine convins că adultul consideră că și el se poate descurca. Desigur, vor exista situații în care copilul se va retrage, preferând să nici nu încerce. Este important să audă cuvintele: „cel mai important lucru este că ai încercat!”. Fiecare situație în care cel mic reușește va constitui o foarte bună metodă de verificare a abilităților sale. Porniți de la lucrurile mici și ajungeți treptat la cele din ce în ce mai dificile (de la a cere o carte la a interpreta un mic rol într-un spectacol). Cu toate acestea, nu forțați niciodată copilul să acționeze! Decizia trebuie să fie a lui.

Educatorul trebuie să le explice părinților că următoarele tipuri de comportament nu îl ajută pe copil:

- ▶ lauda în exces;
- ▶ critica în locul oferirii unor remarci constructive;
- ▶ exprimarea neîncrederii în reușita copilului;
- ▶ formularea unor așteptări nerealiste față de copil;
- ▶ compararea cu alți copii;
- ▶ prezentarea altor copii ca model;
- ▶ rușinarea copilului în cazul unui comportament greșit;
- ▶ rușinarea copilului în situația unui eșec al acestuia;
- ▶ relatarea în fața prietenilor a unor fapte ale copilului, în prezența acestuia;
- ▶ privarea copilului de libertatea individuală;
- ▶ scoaterea copilului din multe situații-problemă;
- ▶ anxietatea părintelui („Ai grijă, nu merge acolo, nu face asta, nu încerca!“);
- ▶ neacceptarea copilului așa cum este el.

Cultura contemporană preferă caracterele extrovertite, energice și îndrăznețe, care-și exprimă punctul de vedere; de fapt, nu există personalități bune și personalități rele. Așteptarea ca un copil timid să se schimbe în mod dramatic este nerealistă și dăunătoare pentru copil, deoarece rezultă din presupunerea că acesta trebuie „reparat“. Oferiți-i copilului acceptare totală și timpul necesar pentru ca el să se obișnuiască în noul mediu. Cel mai important este ca acesta să aibă o stare de spirit pozitivă în colectivitatea sa de la grădiniță.

Tema proiectului:

Locuri unde sunt fericit

Tema anuală de studiu: Cu ce și cum exprimăm ceea ce simțim?

Tema săptămânală: Locuința mea

Activități de învățare

RUTINE, TRANZIȚII/ ACTIVITĂȚI DE DEZVOLTARE PERSONALĂ

- **Primirea copiilor** (deprinderi specifice)
- **Joc liber/Activitate individuală de explorare a unui subiect**
- **Micul dejun** (deprinderi specifice)
- **Întâlnirea de dimineață** (salutul, prezența, calendarul naturii): *Ce înseamnă pentru mine acasă?*

JOCURI ȘI ACTIVITĂȚI LIBER-ALESE

- **Bibliotecă:** • *Merg cu liftul* (asociere de imagini) – Fișa 44, ex. 1; • *Obiecte identice* – Fișa 44, ex. 2
- **Joc de rol:** *Liftierii*
- **Știință:** *Cum se construiește o casă?*
- **Joc distractiv:** *Cine a cântat?*
- **Joc-dramatizare:** *Cei trei purceluși*

ACTIVITĂȚI TEMATICE/PE DOMENII EXPERIENȚIALE

- **DȘ/Activitate matematică:** *Așază unde îți spun* (joc didactic – numeralul ordinal)
- **DPM/Educație fizică:** *Săritura în înălțime de pe loc, pe ambele picioare* (joc de mișcare)

Realizări așteptate din partea copilului

- Denumeste regulile de securitate ce trebuie respectate atunci când circulă cu liftul.
- Memorează versurile poeziei *Merg cu liftul*.
- Precizează care este etajul potrivit la care locuiește fiecare personaj, utilizând corect numeralul ordinal.
- Execută săritura în înălțime, de pe loc, pe ambele picioare, respectând regulile jocului.
- Recunoaște instrumentele muzicale după sunetul produs.
- Asociază mișcările potrivite textului cântecului *Muzicanții*.

Sugestii pentru desfășurarea activităților

Joc distractiv: Cine a cântat?

- Cereți-le copiilor, în prealabil, să aducă instrumente muzicale reale sau jucării: tobă, tamburină, trompetă etc. Așezați-le pe covor, apoi invitați copiii să asculte sunetele fiecărui instrument muzical și să ghicească instrumentul.

Merg cu liftul – adaptare după Małgorzata Robaczyk

De câte ori merg la plimbare,
Salut vecinii, mic sau mare.
Cu liftul când circul în bloc
Pe toți îi știu, nu uit deloc.
Primul etaj – cine coboară?

Cuplul de tineri, treaba-i clară.
Al doilea etaj – fetița ce-a salvat
Un biet cățel accidentat.
Al treilea etaj – domnul Anton,
Cu geantă, ziar și nasturi la palton.

Al patrulea etaj – mama cu mine
(Copiii urcă însoțiți, știți bine.)
Acum, o temă de gândit:
În lift câți adulți am găsit?

Uneori părinții afirmă că, acasă, cei mici se comportă într-un mod diferit față de modul în care se comportă la grădiniță. Acest lucru se întâmplă des, principalul motiv fiind acela că există reguli diferite în fiecare dintre cele două medii. Dacă un părinte semnalează o astfel de situație, educatorul trebuie să o analizeze cu atenție. Copiii crescuți într-o casă unde limitele nu sunt clar definite, unde adulții își schimbă adesea punctul de vedere, sunt de acord tot timpul cu orice dorință a copilului sau o acceptă în funcție de starea lor de spirit pot avea un sentiment de siguranță redus. Pentru o funcționare corectă, copilul are nevoie de limite și este vital să înțeleagă legitimitatea acestora. Adulții trebuie să fie consecvenți și să utilizeze un sistem de limite cu care copilul este familiarizat. Prin urmare, există situații în care cei mici își găsesc stabilitatea mai degrabă în realitatea cotidiană de la grădiniță, întrucât înțeleg ce se așteaptă de la ei, limitele sunt stabilite în mod clar și concret, iar aceste două elemente organizează bine lumea din jurul lor.

Cei apropiați trebuie să conștientizeze faptul că fericirea copiilor nu este asigurată prin subordonarea totală și absolută a părinților față de dorințele acestora. Dimpotrivă, este nevoie de un adult inteligent, care să spună „nu” atunci când este necesar. Adulții trebuie să înțeleagă că, făcându-i copilului toate poftele, nu îl fac fericit (mai ales atunci când aceasta se întâmplă de dragul liniștii sau de teama unei reacții violente din partea copilului), ci, dimpotrivă, în acest fel îi formează copilului o atitudine revendicativă, ceea ce va face ca, treptat, să crească numărul de solicitări din partea lui, iar neîndeplinirea acestora să provoace o frustrare și mai mare. Mai mult, copilul va căuta supunere și din partea altor persoane cu care intră în contact.

La celălalt pol se află modelul autoritar de educație, la fel de ineficient, care blochează libertatea copilului în luarea deciziilor, constând în impunerea și executarea de către copil a deciziilor adulților. Acesta este un model agresiv, care împiedică dezvoltarea autonomiei copilului. Adesea, copiii care au crescut în acest fel devin fie pasivi și subordonați, fie răzvrățiți.

În cazul în care la grădiniță există un sistem sănătos de valori, se poate întâmpla ca un copil să fie mai bine adaptat din punct de vedere social la acest mediu decât la cel de acasă. Dacă apare oricare dintre situațiile de mai sus, educatorul trebuie să analizeze împreună cu părintele și să descopere posibilele motive care au determinat-o, explicându-i părintelui care sunt consecințele asupra dezvoltării copilului. Amintim faptul că această discordanță dintre mediul familial și cel din grădiniță este doar una dintre posibilele cauze ale comportamentului copilului mai „cuminte” la grădiniță decât acasă.

44 Data: _____

1. Ascultă versurile, apoi asociază personajele cu etajul la care locuiești.

4

Mergi cu liftul

De câte ori mergi la plimbare,
Salut vecinii, mic sau mare.

3

Cu liftul când circui în bloc
Pe toți îi știu, nu uit deloc.

2

Al doilea etaj - fetița ce-a salvat
Un biet câțel accidentat.

1

Al treilea etaj - domnul Anton,
Cu geantă, ziar și nasturi la palton.

1

Al patrulea etaj - mama cu mine
(Copiii urcă însoțiți, știți bine.)

Acum, o temă de gândit:
În lift câți adulți am găsit?

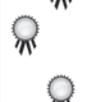
Adaptare după Margareta Robaczky

2. Privește obiectele din fiecare grupă. Încercuiește-l pe acela care este identic cu modelul.

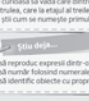

Să discutăm

Grădăria Clărie are un lift și mergea și pe el cu liftul, dar nu poate.
De ce? Pentru că nu începe în lift din cauza gâștii albe care lung. Și ar fi așa
de corădat să vedea că dintr-o perioadă de la grădiniță coboară la etajul al
patrulea, care la etajul al treilea, care la etajul al doilea și care la primul etaj.
Tu poți cum se numește primul nivel al unui clădire?

Să discutăm

Grădăria Clărie are un lift și mergea și pe el cu liftul, dar nu poate.
De ce? Pentru că nu începe în lift din cauza gâștii albe care lung. Și ar fi așa
de corădat să vedea că dintr-o perioadă de la grădiniță coboară la etajul al
patrulea, care la etajul al treilea, care la etajul al doilea și care la primul etaj.
Tu poți cum se numește primul nivel al unui clădire?

Să discutăm

Grădăria Clărie are un lift și mergea și pe el cu liftul, dar nu poate.
De ce? Pentru că nu începe în lift din cauza gâștii albe care lung. Și ar fi așa
de corădat să vedea că dintr-o perioadă de la grădiniță coboară la etajul al
patrulea, care la etajul al treilea, care la etajul al doilea și care la primul etaj.
Tu poți cum se numește primul nivel al unui clădire?

Tema proiectului:

Locuri unde sunt fericit

Tema anuală de studiu: Cu ce și cum exprimăm ceea ce simțim?

Tema săptămânală: Locuința mea

Activități de învățare

RUTINE, TRANZIȚII/ ACTIVITĂȚI DE DEZVOLTARE PERSONALĂ

- Primirea copiilor
(deprinderi specifice)
- Joc liber/Activitate individuală de explorare a unui subiect
- Micul dejun
(deprinderi specifice)
- Întâlnirea de dimineață
(salutul, prezența, calendarul naturii): *Și eu, și tu avem o casă*

JOCURI ȘI ACTIVITĂȚI LIBER-ALESE

- Bibliotecă: *Dicționarul meu*
- Știință: *Unde locuiesc* – Fișa 45, ex. 1
- Artă: *Casa mea* (machetă)
- Joc distractiv: *Suflă pana*
- Joc de mișcare: *Fiecare copil la casa lui*

ACTIVITĂȚI TEMATICE/PE DOMENII EXPERIENȚIALE

- DOS/Educație pentru societate: *Case de pe întreg pământul* (convorbire) – Fișa 45, ex. 2
- DEC/Educație muzicală: *Toți copiii pământului* (cântec), *Tare – încet* (joc muzical)
- Sugestie de activitate integrată: *O casă pentru fiecare* (DȘ + DPM)

Realizări așteptate din partea copilului

- Denumeste cât mai multe tipuri de case (bloc, casă, vilă, pagodă, iglu, cort, colibă), încercuind modelul de casă în care locuiește.
- Confecționează o machetă, decupând, lipind, desenând, pictând etc. elementele componente.
- Intonează cântecul *Toți copiii pământului*.

Sugestii pentru desfășurarea activităților

Bibliotecă: *Dicționarul meu*

- Oferiți-le copiilor jetoane cu litera T. Pregătiți în prealabil fotografii sau ilustrații ale unor obiecte (de exemplu, decupaje din reviste) care încep cu această literă. Sarcina fiecărui copil este să selecteze două ilustrații și să le denumească. Verificați dacă toți copiii au spus denumirea corectă (este o bună ocazie să corectați greșelile de pronunție). Cereți-le să lipească fiecare dintre aceste două ilustrații pe câte o foaie velină, apoi capsăți-le laolaltă și realizați o copertă (poate fi chiar litera T). La final, prezentați-le copiilor dicționarul realizat de ei.

Joc distractiv: *Suflă pana*

- Fiecare copil primește câte o pană, pe care va trebui să o țină cât mai mult în aer, suflând-o.

Joc de mișcare: *Fiecare copil la casa lui*

- În cele 4 colțuri ale sălii de grupă sunt așezate 4 cercuri de gimnastică (sau confecționate din carton), colorate. Fiecare copil va primi un medalion colorat în culoarea unuia dintre cercuri. Educatoarea invită copiii să danseze hora prieteniei, pe o muzică sugestivă. Când muzica se oprește, copiii trebuie să alerge spre casa în care locuiesc.

Unul dintre cuvintele-cheie ale comunicării nonviolente este *nevoia*. De cele mai multe ori, copiii nu pot face distincția între nevoie și dorință, deci trebuie să învețe acest lucru. Dar, adesea, nici adulții nu sunt capabili să facă diferența între cele două.

Jesper Juul, un terapeut de familie danez, recomandă înlocuirea întrebării „Ce ti-ai dori?“, adresate de obicei copiilor, cu întrebările „Ce vrei?“, „Ce ai vrea...?“ sau „Ce vrei cel mai mult?“. Acestea sunt calitativ superioare primei variante, deoarece cuvântul „vreau“ are o nuanță imperativă puternică, fiind asociat cu determinarea, certitudinea, convingerea cu privire la necesitate și la implementarea ei. Este cu siguranță diferit de „îmi doresc“, „mi-aș dori“ etc., care sunt prea abstracte pentru ca un copil de această vârstă să le înțeleagă semnificația.

45
Data: _____

1. Privește clădirile reprezentate în imagini.
Colorează rama acelei clădiri care seamănă cel mai mult cu locuința ta.

2. Privește ilustrațiile ce reprezintă copii din diferite colțuri ale lumii și locuințele specifice acestor zone. Unește fiecare copil cu locuința potrivită.

Să discutăm

Grupa Clasa a învățat să descrie cât de diferite pot fi casele de la oraș de cele de la sat, precum și casele din țările noastre de cele din alte țări. În locurile în care trăiesc astăzi, ce case sunt cele mai apropiate de tine? La Polul Nord este foarte frig și oamenii trăiesc în locuințe numite igloo-uri. Poți să descrii casa în care locuiești?

Să desenăm

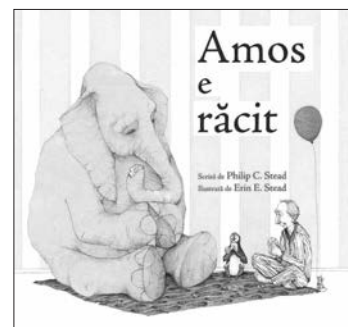
... să desenăm în imagini și să denumim elementele ale mediului în care trăiesc;
... să desenăm și să descriem tipul de clădire în care locuim;
... să identificăm diferențele între aspectul caselor din diferite regiuni ale lumii.

Ziua Internațională a Toleranței (16.11)

- ▶ La 16 noiembrie 1995, statele membre ale UNESCO au adoptat *Declarația principiilor toleranței*, care definește termenul de toleranță prin respectul, acceptarea și aprecierea diversității și bogăției culturale, a modalităților de exprimare a calității ființei umane.
- ▶ Ziua Internațională a Toleranței este declarată de Organizația Națiunilor Unite sărbătoare anuală pentru ca oamenii să conștientizeze pericolele intoleranței, generatoare de violență. În această zi, statele membre sunt invitate să organizeze activități la care să participe atât instituțiile de învățământ, cât și publicul larg.

1. Introducere

- ▶ Invitați copiii să stea pe covor și să asculte o poveste.
- ▶ „Amos lucrează la Grădina zoologică. În fiecare zi, joacă șah cu elefantul (care se gândește și se tot gândește până mută), se ia la întrecere cu țestoasa (pe care o lasă mereu să câștige cursa), stă alături de pinguinul timid, îi citește povești bufniței, care se teme de întuneric. Dar într-o dimineață, Amos nu mai poate ajunge la Zoo...” (preluare din *Amos e răcit* de Philip C. Stead, Editura Arthur).

2. Continuarea poveștii

- ▶ Spuneți copiilor că ultima pagină a acestei povestiri a fost pierdută. Cereți-le să încerce să finalizeze povestea.
- ▶ Scrieți ideile lor pe o foaie mare. După etapa de brainstorming, lăsați copiii să aleagă varianta care le place mai mult.

3. Joc distractiv: Eu și prietenul meu

- ▶ Rugați-i pe copii să formeze perechi și să se plimbe prin sala de grupă în ritmul muzicii. Sarcina lor este să ia o pauză în muzică o poză amuzantă și perseverează în ea pentru un timp până când reporniți din nou muzica.

4. Conversație despre toleranță

- ▶ Discutați cu copiii despre toleranță: de ce este importantă; cazuri în care copiii au dat dovadă de toleranță sau n-au reușit asta, deși era necesar; diferențe individuale/diferențe determinate de etnie, mediu, religie etc.; persoane cu nevoi speciale etc.

5. Lucrare artistică: Un zâmbet pentru un prieten

- ▶ Se vor decupa imagini cu fete zâmbitoare, iar în timpul pauzelor câțiva copii însoțiți de educatoare vor împărți zâmbete preșcolarilor și cadrelor didactice din grădiniță.

6. Cântec: Toți copiii Pământului

- ▶ Invitați copiii să stea pe covor într-un cerc. Porniți melodia *Toți copiii Pământului* și încurajați-i să cânte împreună.

- 7. Încheiați ziua oferind copiilor diplome de participare la jocuri** (modelul de diplomă poate fi găsit în setul de materiale pentru profesor).

